

„Brus“ izhaja 5. in 20. dan vsacega meseca. — Cena za vse leto 4 gld., za pol leta 2 gld., za četrt leta 1 gld.
Posamične številke po 20 kr. — Inserati računijo se po 4 kr. petit-vrsta.

Pesniške slike.

Slikal Hudomušnik.

Pogodil sem se.

„Zapišem dróбно vrsto
In zopet jo izbrišem,
Kakó ostál bi miren!
Vse slábo . . . kar zapišem.“

„Pa nekđaj kaj skovál sem
In rime delal lepe . . .
A kaj! . . . saj si primero
Od kure slišal slepe.“

Pesniška moč.

„Kot pesnik znan po mesti
Pri stotih sem dekletih,
Na vsakó zložil pesmic
Gotovo sem nešteti.“

„Ljubezen iz očíj jim,
Ko jih srečavam, síje . . .
Do src dekliških moč je
Velika pojezije.“

Temu se pa blódi . . .

Po belih cestah hodil
Počt je tih in resen,
Kot da že vsákdó znal bi,
Da v glavi nosi pesen.

In ko s sebój kramljáje
Hojeval je ob vódi
Ljudjé so v njega zrli,
Češ: temu se pa blódi.

Pesniška samozavest.

„Ta gleda pa za manoj!
E, vem, čemú da gleda,
Zaznal je, da sem pesnik,
To zvedel je . . . seveda.“

„Res, z lic ljudém se číta
Do mene spoštovanje,
Pač z manoj srečen ó ni,
Kdor pesnik slavnoznán je.“

„Živi se brez cvenka“.

„Čemú bi pa potil se,
Trdó si služil kruha,
Saj pesnik sem in živel
Lehkó bom . . . primaruha.“

„Daril bogatih meni
Nebroj čestilcev znósi,
In ako bi se branil,
Da vzamem jih, me prósi.“

Nov up.

„Izpremenjen si danes,
Kaj neki te vznemirja?“
„Oh . . . čaj . . . da ne pozabim,
Daj košček mi popirja!“

„Kaj . . . res . . . ti tudi pesnik?“
„Da! . . . znal ti nisi tega?“
Glej, zvezek tamkaj pesni
Pól petkrat pet presega.“

Izidorja Muzloviča premišljevanja.

Zadnjič šel sem na Štajersko, ker me ni strpelo doma. „Slovensko pevsko društvo“ priredilo je velikanski koncert v Mariboru in mislil sem si: tudi ti moraš biti zraven, če ne zaradi družega, pa zategadelj, da vidiš, v koliko so se Mariborčani premenili, odkar si živel mej njimi.

Drage volje priznavam, da so se obrnili na boljšo stran. Pred pičlima dvema desetletjema nesem niti o belem dnevu bil varen psovok, v nočni tmimi pa je čestokrat trebalo poguma, odločnosti in tudi telesne sile, da je človek srečno prišel domov. Sedaj se je prav ugodno obrnilo na bolje. Mariborčani obnašali so se jako taktno, uzorno. Jaz vsaj nesem čul niti jedne žalne besede, nasprotno, kamor sem došel, bil sem prav uljudno vsprejet, v krčmah in kavarnah bili smo izvrstno postreženi, v obče pa sem dobil utis, da Mariborčani res vedo, kaj je — omika.

V tem oziru Celjani neso niti vredni, da bi Mariborčanom jermene odvezavali, ali pa obutev snažili. V svoji „feucht — fröhlich — beschauliche Seligkeit“ morali bi se vsaj par let šolati mej Mariborčani, potem bili bi stoprav sposobni za navadno človeško družbo.

Ko je lani „Slovensko pevsko društvo“ priredilo jednako slavnost v Celji, zašlo nas je petorica v Hausbaumovo kavarno malo se okrepčat. V sosedni sobi bili so Celjski turnarji, oziroma turnarčki. Jedva so čuli, da mi govorimo slovenski, nastal je grozen hrup, žvižganje in brlžganje. Mi smo mirno sedeli in mislili si: „Gorje mu, po komur pohujšanje pride!“

Turnarčkov bilo je do štirideset, a navzlic temu izredno nejednakemu številu, neso se upali blizu. Na posled ohrabrilo se jim je srce tako silno, da so poslali kavarnarja k nam. In ta nam je rekel: „V moji kavarni se vam sicer ne bode ničesar zgodilo, kaj pa bode zvonaj, za to vam pa nesem porok.“

„Saj vašega poročstva tudi ne potrebujemo. Mi se bodemo varovali sami!“ bil je odgovor naš. In čakali in stali smo pred kavarno, a izmej vseh žalostnih junakov Celjskih turnarjev se ni prikazal niti jeden, na srečo njim, možno tudi nam.

Primerjam li Celjskih nemškutarjev lansko postopanje in uprav dvorljivo obnašanje Mariborčanov, potem pridem do sklepa, da manjših mest, kakor je Celje, toli hvalisana kultura še ni dovolj oblizala. Mesto je manjše, obzorje radi tega tudi zelo omejeno, kaj čuda, ako človek naletava na obžalovanja vredne izrodke skrajne surovosti! Mesto Celje, odnosno njega nemčurski del, bi tako

rado igralo ulogo malega Pariza. A do tega treba jim še par Eifflovi stolpov, za katere pa nima niti dovolj kapitala, niti dovolj naobraženosti. Celjani idite k Mariborčanom v šolo!

V Maribor vozili smo se s posebnim vlakom. Nemci krstili so ga „der windische Hofzug“. A dasi jim je ta prikazen bila zelo neljuba, si vendar neso mogli pomagati. In ko nas je tolika množina vrvela po Tegethofovi ulici, bili so, kakor bi sami rekli, kar „paff“. Še bolj pa so bilo presenečeni, začuvši naše pevce. Ne le, da je v koncertu samem bilo mnogo Nemcev, prihajali so zaporedoma tudi k nadvojvodi Ivanu, kjer je čitalniški pevski zbor izvajal najlepše naše skladbe. Milina in izvirnost pesmij naših in izborna petje prijalo je pristnim Nemcem izredno in dosegli smo velik moralni efekt.

Najbolj odlikoval se je pa ženski zbor, broječ 70 dam. Bil sem že na mnogih veselicah, čul že veliko mešanih zborov, kaj tacega pa še ne. Štajerske Slovenke pele so tako milozvočno, tako pravilno in s tako vrlim poudarkom, da so bili poslušalci uprav očarani. Za tak uspeh ne zadoščuje samo pevska spretnost in zadostna vaja, treba tudi prave narodne iskre, narodnega oduševljenja. Vse to pa so združevale naše narodne pevke. Slava jim!

Povodom tega koncerta pokazalo se je, kolika razlika je mej Celjem in Mariborom. Jdnake razlike pojavljajo se pa tudi pri drugih prilikah. Tako na primer na Dupaji poznajo Slovence na Dolenjem Štajerskem, v Gradci pa ne. Naučno ministerstvo potrebovalo je letos za statistiko šol posebna izvestja. In to ministerstvo poslalo je na Mali Štajer, izimši čisto nemške šole, povsodi slovenske uprašalne pole, katere so se tudi slovenski spisale. Deželni šolski svet potrebuje vsako leto enakih poročil, a pošilja vedno le nemške obrazce, da se izpolnijo.

Naj bi si v Gradci vzeli Dunaj za uzor! Ne škodovalo bi niti njim, ne nam.

Ribničan in njegov sin pri veliki maši
v Ljubljani.

Ko sva prišla v Iblano, šla sva k maši, rayno ko skuz ano ogrado v cerkev. „Lej, lej, fantek, zadajla sva jo! sem dejal. „Pri nas imajo gaspud jarprester trikrat taku dolgo mašo. Tu se pa napravljajo kar trije gaspodje. Aden nekaj, nekaj drugi, pa bo ven. Zdaj požvenklja in vsi trije pridejo drug za drugim. Čüzajo in čüzajo, prajden starega gaspuda spravijo k altarju. To pa, bo že napèk, sem dejal. Ran ku b' ne videl, svajtit mu morejo, pa še s prstom kazat!

Na tu pride še ana rdeča kruota v bajli srajci pa s palico v roki; kogar je pod nos dregnul, mu je bil krajcar dolžan, in kar v lonček so mu jih metali.

Fantek, sem dejal, nemara sva tudi kaj dolžna, kar bajživa! Prajd pojva pa še pagledat, kje taku škripljejo. Greva in greva in prideva ran ku v ano šupo in kaj majnite, kaku je blu?

Aden je polajnu grizu, aden je pleče drgal, aden je mesengaste klabase jél, aden je žlice zbiral, pa nabena ni bila prava: gosli so goslale, citre so citrale, orgle so orglale, bajs je pa renčal.

Priobčil F. A.

Kako se je Kočevar peklu privadil.

Nek Kočevar prilastil si je bil košenino po krivici. Predno je umrl, izročil je starejšemu, že oženjenemu sinu vse premoženje, torej tudi po krivici pridobljeno košenino.

Nekega dne, ko je oče že hudo bolan ležal, gnal je sin svoje voli v Toplice na semenj. Kmalu priteče sinek njegov za njim na semenj rekoč mu: „Oča, pajte damū, stari oča ba meru!“

Oče pogleda sinka debelo, pa mu reče: Pajdi pajdi behend damū, tam na omara v hiša je še nekaj meda, pa daj ga stara oča, da ga bo lizal, pa še an pisel počakal!“

Sinček uboga, steče domov, poišče med in ga ponudi staremu očetu. Ali ta se zanj ni zmenil. Ko pride zvečer sin s semnja domov, najde očeta že mrtvega; čez dva dni so ga pokopali.

Osmo noč po smrti očetovi začne o polunoči po kuhinji grdo ropotati. Gospodar prižge luč, vzame gorjačo ter ide pogledat, kaj se godi v kuhinji. A kako se prestraši, ko zapazi, da se je pokojni oče njegov ravnokar skozi zaprte duri splazil na dvorišče, a pri tem zažugal mu s prstom.

Ves prestrašen in brez sape plane Kočevar nazaj v sobo, zaklene duri za seboj ter začne ženi svoji pripovedovati, kaj je videl:

„Bog pomagaj, der olte foter iše hintriše kamen. Nežel moli na Fica Marija, da ga bo pomagav!“

Zgovorivši to, zarije se pod odejo, in z ženo Nežo vred v strahu pričakuje belega dne. — Drugo noč, tretjo noč isto ropotanje po kuhinji. Kočevar si ni več vun upal in sklenil je za trdno, da pojde takoj zjutraj gospoda župnika uprašat za svet

In šel je res v farovž. Ko pove svojo zadevo, svetuje mu gospod župnik, naj se jedenkrat ohrabri in očeta upraša, zakaj nazaj hodi. Poprej pa naj se obljubi na sv. Višarje in plača za maše.

Kočevar vse stori, kakor se mu je svetovalo. V noči, ko je baš „türn dvanajsta ūra touku“, prične zopet razgrajati po kuhinji. Naš Kočevar se res ohrabri in gre v kuhinjo, kjer zopet zagleda ranjega očeta, katerega pogumno upraša:

„Oča, barum zajc hintriše kamen? Oče postoji in reče: „Tista košenica, tam pri laza, sem po krivica pridobu. Daj košenico nazaj, žunsten moram v pakla se peč!“

Sin pa odgovori: „Kako ste neumna! Če dam kašenico nazaj, kje bom pa krava pasu? Vi pa le pajte na pakla nazaj, se ga boste že privadu!“

Očeta res ni bilo več nazaj, in pravijo, da se je Kočevar tako res peklu privadil.

Tako se godi.

Ko se je svoje ljube naveličal, jej cel kup denarja vzel in jo zapustil „v upanji“: hoče se je zdaj znebiti.

Glas izmej občinstva.

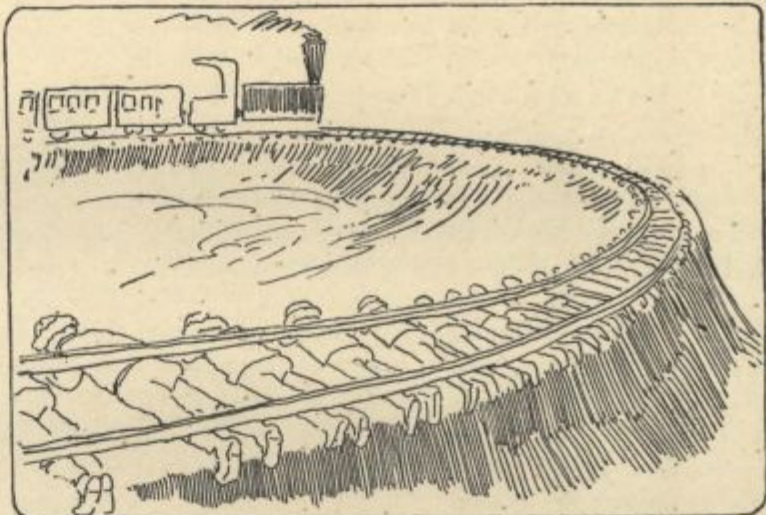
„Nič je za oči dobro!“, uči star naroden pregovor. A tudi ta pregovor bode skoro ob veljavo. „Nič“ ne velja več, sedaj zdravi zrak. Vi morebiti neverno zma-
jujete z ramama, a jaz vas preverim. Le čujte!

Marija Pečelnik z Brezovice št. 4, pri Ljubljani, zbolela je opasno na očeh. Peljali so jo v bolnico, kjer je bila 15, čitaj: petnajst tednov. Prišedši v bolnico, je še videla, a ko so jo odpustili, bila je slepa, za nameček pa je dobila še ogromne hraste pod nosom in za ušesi.

Pri odhodu rekel jej je dr. Bock, ki je po svoji trditvi „der einzige klinisch geschulte Augenarzt“ na Kranjskem, naj ide domov, češ, zrak jo bode ozdravil.

V sv. pismu sem že čital besede: „Žena, tvoja vera ti je pomagala!“, Rikli na Bledu ima na debelo

Češko-nemška sprava

po Plenerjevem ukusu.

zapleskano: Das Wasser thut's freilich, doch höher steht die Luft, am höchsten das Licht!“ vender pa tega še nesem čul, da vzduh sam zdravi bolešno iritirane oči.

Marija Pečelnik in njeni roditelji bili so tudi mojega mnenja. Mislili so si: „Man geht zum Schmied und nicht zum Schmied!“

In temu zdravemu razsodku se imajo zahvaljevati, da je Marija Pečelnik izgubila ne le vse hraste, marveč da ima danes popolnoma čisti očesi.

Zatorej pravim: Nič je za oči dobro, dokler so zdrave! Sičér pa ne pomaga niti „der einzige klinisch geschulte Augenarzt“, niti njegov čudotvorni zrak, ampak jedino le pravo pravcato zdravljenje.

Na Brezovici 16. avgusta 1890.

Martin Telban.

Tele: „Glej, glej, mama, ta Ljubljanski škrije pa našo Anico grize!“

Krava: „Molči, molči, tele neumno! Ti tega še ne razumeš!“

Nesrečna obitelj.

(Poslovenil Radovan.)

Termometer kazal je v senci 32 Celzijevih stopinj. V uredništvu lista „California Times“ vladala je skrajna soparica. Nekoliko muh motilo je globoko tišino v sobi ter brenčalo z usiljivostjo, kakeršna je le tem stvaricam ob vročih dneh lastna, okolu plavolase glave jedinega prebivalca v teh prostorih, okolu lokalnega reporterja Brookmana, čegar oči so v trudni resignaciji sedaj gledale na korekturno polo, sedaj pa se zopet zaprla na kratko dremanje. Zdajci pa se odpró duri v sobo in ustopi glavni urednik dr. Watson.

— Dober večer, ljubi Brookman! Opažam, da je lokalni del naše jutrnje številke precej suhoparen. Ali nemate nič pikantnega, senzačnega, kar bi se hitro potisnilo v list? Na primer: majhen samomor ali pa porod trojčkov!

— Nič, gospod doktor, na svetu se že ničesar več ne dogaja.

— No, pa požar kake tovarne?

— A, prosim Vas, pri tej vročini

— Potem ne preostaje drugzega, nego da si kaj izmislite!

— To je proti našim načelom.

— Da, a sila kola lomi. Prihodnje številke ne moremo poslati kar tako mej svet. Založnik hladi se v Hot-Springs, — vi znate, koliko važnost pripisuje baš lokalnemu delu, in ako se jezi, mu bode to škodovalo in jaz bi kaj jednacega našemu vrlemu prijatelju rad prihranil. Torej izmislite si kaj, pa kaj tacega, da se ne bode videlo prvi hip, da je izmišljeno. Ne treba več nego petdeset do šestdeset vrst iz malega življenja v velikem mestu — čim bolj ganljivo, tem boljše — siromaštvo — beda — veledušnost — a izberite si jako do'go ulico,

razdeljeno na razne policijske okraje in mej razne ubožne komisijone, sicer nam dotična oblastva pošljejo popravke in rekriminacije.

— Vzemimo torej ulico Washingtonovo, ta je dolga dovolj, odvrnil je Brookman.

— Da, da, odgovoril je glavni urednik, vrhu tega daje ulica Washingtonova pravi lokalni kolorit, kajti dogodek mora biti žalosten, jako žalosten; kaj veselega pri tej vročini od vas itak ne zahtevam.

In Brookman usedel se je res k delu in spisal je po navodu v sedem in petdesetih vrstah tako ganljivo povest o nezadolženi bedi in jako zadolženi revščini, o trdosrčnosti trinoškega hišnega gospodarja in tihi resignaciji, da je naposled, prebravši povest še jedenkrat, sam bil ganen ter ves potrt vskliknil: „Bože moj, ne bil bi mislil, da je toliko bede na svetu!“

Glavni urednik čital je članek in dejal: „Brookman, vi ste od vraga! Ko bi ne vedel, mislil bi si, da je vse res tako.“

* * *

Brookmanova ganljiva povest bila je tiskana v prvi številki in tiskana čitala se je še milobneje nego v rokopisu. A glavnega urednika začela je vest peči.

— Boste videli, Brookman, z vašo povestjo imeli bomo še sitnosti, vzdihnil je doktor. Nikomur nič ne povejte, za Boga, — tudi kolegam ne.

— Ker tako želite, ljubi doktor, prav rad, dasi ne umejem, zakaj.

Ta „zakaj“ pojasnil se mu je kmalu. Malo minut pozneje prišel je glasbeni referent, slaven umetnik v glavnega urednika sobo in ga poprosil, naj vzame deset dolarjev za ubogo obitelj v ulici Washingtonovi.

Dr. Watson pogleda dobrosrčnega umetnika debelo in mu potem reče suhoparno: „Ljubi prijatelj, to je Brookmanova stvar, on pozna teh ljudij naslov.“

Brookmanu udaril je nad glavo z rokama vkupe; najprej zvalil ga je Watson v mlako, sedaj ga pa pusti tičati. A on denarja vendar ne more prevzeti, zato odgovoril je izogibaje se:

— Ljubi gospod profesor, kakor sem mej tem poizvedel, so dobrosrčni ljudje v okraji za nesrečno obitelj že izdatno skrbeli. Jaz mislim, da bi bilo s tem dovolj. Ko bi se pozneje pokazala potreba za nadaljno podporo, bodete vi prvi, do katerega se bom obrnil. — S tem potisnil je profesorju denar zopet v roko in njega skoro skozi duri.

Watson je smehljaje gledal ta prizor: Bravo Brookman! vi ste z neverojetno dostojnostjo predstavljali ubožnega očeta, a — bojim se, da ta ni bil poslednji!

Glavnega urednika bojazen se je kmalu uresničila. Drugi dan došlo je osem nakaznic, vkupe za devetdeset dolarjev, — vse za nesrečno obitelj v ulici Washingtonovi. Ves razjarjen prinese jih Watson obupanemu Brookmanu v sobo. „Tu imamo sedaj! Ali vas je tudi vrag motil, da ste stvar tako ganljivo opisali!“

Brookmanu zre obupno na denar in na odrezke nakaznic: Vmes je še vrhu tega pet brezimnih, kako tem poslati denarje nazaj? opazil je malodušno.

— Denar nazaj? Ali vas bes moti? Vendar ne moremo sami sebi dati tak dementi. Se bode že našla kakšna revna obitelj, katerej pošljemo denar in tako ustrezemo namenom blagih dobrotnikov. Vaša stvar je, da zasledite tako obitelj!

— Če ni nič drugega! zasmel se je Brookman, kateremu je pal kamen od srca. Toda najbrže prišlo bode še kaj več.

In prišlo je — najprej telegram iz Hot-Springs od založnika:

„Za nesrečno obitelj pričnite subskripcijo. Podpišem petdeset dolarjev.“

Watson prihiti zopet v Brookmanovo sobo.

— Brookman, vskliknil je smeje se, to je vas najponosnejši dan! Starec ujel se je na vaš članek; moral je biti vendar čudovito naravno pisan, da zviti lisjak ni zvohal, kaj v njem tiči!

— To znamo! odgovoril je Brookman v veliki samosvesti: a, mislite mari od starca tudi vzeti petdeset dolarjev?

— In pričeti subskripcijo? Ne, ljubi prijatelj, s tem segala bi šala predaleč, do one meje, kjer pričinja državnega pravdnika delokrog. Brzjavil sem mu: „Nesrečna obitelj je proizvod Brookmanove dom šljije zaradi nedostatka gradiva“ in s tem je stvar končana.

A stvar s tem še ni bila pri kraji. Duri na hodnik se odpro in mlada deklica v preprosti poletni obleki s sivim slamnikom na kodrasti glavi ustopila je bojazljivo: Bi li mogla govoriti z gospodom, ki je spisal vest o nesrečni obitelji v ulici Washingtonovi?

— To je ta-le mladenič, — dete moje, hotel je Watson reči, a se hitro popravil: „gospodična“ in pokazal pri tem na Brookmana.

— Ah, gospodine, čitala sem vaš članek včeraj zvečer —

— Kaj ne, spali ste potem dobro? rekel je Watson.

Iz temnih očij zadel ga je karajoč pogled in njih lastnica rekla je z nevoljo:

— Ne gospod! — Vso noč nesem očesa zatisnila. Brookman skoči po konci:

— Ljuba gospodična: Zeló me žali, da sem vam napravil tako noč!

— Vi vendar ne morete za to, gospodine! odvrnila je deklica. Vi ste gotovo pisali le tako, kakor je bilo v resnici.

Dr. Watson obrnil se je na stran, da zakrije svoj smeh, Brookman pa je močno zarudel.

Seveda! Sam sebi zdel se je kakor najnavadniši zločinec.

— In sedaj, gospodine, prosim vas — jaz sem namreč danes od sodišča v domovini dobila malo dedšino par sto dolarjev, na katero nesem nikdar mislila in sedaj bi rada tudi drugim napravila veselje, — da to-le pošljete ubogim ljudem — in pri tem položila je na Brookmanovo mizo pet dolarjev.

Na Watsona največje začudenje vzel je Brookman denar.

— Prav rad, gospodična, a došlo je že toliko doneskov, da je bedi odpomagano in da niti ne vem, bodo li ti pošteni ljudje še kaj vzeli. Za ta slučaj prošim vas za vaš častiti naslov.

— Ako se vam potrebno zdi, gospodine, odgovorila je deklica in zarudela.

— Brezpogojno! rekel je Brookman z resnim uradnim obrazom. Torej smem prositi! Pri tem vzel je veliko listnico v roke:

Virginija Macdonald, Franklinova ulica 127.

— Najsrčneje se zahvaljujem, gospodična, v imenu uboge obitelji.

— O prosim, gospodine! odvrnila je gospodična Macdonald in povsila svoje lepe temne oči — čast mi je! in z dražestnim priklonom obema gospodoma ostavila je sobo.

Brookman zrl je zamišljen za mladim dekletom; potem začel je korakati po sobi in mahati z rokama. Prav čudno je bilo — ves izpremenjen je bil. Naposled vzame klobuk in hoče oditi. Dr. Watson zakliče za njim: „Apropos! Zakaj ste od male deklice vzeli denar?“

— Ker jo hočem vzeti za ženo, odgovoril je hladnokrvno lokalni urednik.

— To bi ne bilo najneumnije, kar bi utegnili storiti, odgovoril je isto tako hladnokrvno glavni urednik, — za sedaj imate moj blagoslov in moje podpore pri starci smete tudi biti gotovi, kadar pojde za to, da se vam plača zviša, da boste stanu primerno živeli.

V tem trenutku prinese sluga zopet telegram iz Hot-Springsa:

„Prosim, da se v bodoče take stvari opuste. Ker je Brookman dobro pisal, zapiše naj se mu petdeset dolarjev na dobro.“

— No, to je že nekaj za začetek, — a kaj tacega ne storiva več, kaj ne Brookman?

— Ne za milijon! A morebiti je bilo vendar meni na srečo!

Bohinjci in Blejci.

Bohinjci so gorenjski Ribničani. Kakor znano, pečajo se posebno s kravami. Hudomušni Blejci trdijo, da imajo Bohinjci manj razuma kakor krave, s kojimi se vedno pečajo, in pravijo, da so Bohinjci prvi za kravami. — Pri sprevodu na Bledu, kojega so se njega dni tudi Bohinjci udeležili, šli so Blejci prvi za križem, za njimi Bohinjci. Tu reče jeden izmej zadnjih kazoč na Blejce: „Glejte, saj smo res prvi za kravami!“

Lisica razlaga gosi

kako jo je vsekdar rada imela in jo še sedaj ima.

Dopisi.

Iz Košanske doline. Gospod urednik! uprašam vas, ali za naš kraj nimate patenta, ker Vas ni nič k nam? Pridite, pridite tudi v našo dolino, bode mo Vas prav veseli. V nas je veliko topega in skrhanega, torej dela za „Brus“ dovolj. Ker pa treba brus vrtiti, bodem pa jaz pomagal in dobil še kakšnega pomočnika.

Morda Vam naš kraj ni dobro znan. Nič zato, jaz že pomagam in Vam naznanim, kje se snideva. Doli „k vodi“ pojdeva, ondu namakava brus z vodo, grlo pa z vinom. Gostilno v brkinski Ribnici lahko najdeva, saj se že od daleč vidi. Na strehi stojé sami svetniki, kakor pri kakšni cerkveni fasadi, pod streho, v hiši so pa nesvetnice.

Vino bodeva pila kaj izvrstno, kajti nekdanj imel ga je gospodar — čujte in strmite! — v jednem sodu sedem vrst, če je bilo treba, tudi šampanjca. Še pokojni Juri strmel je nad tem. Mislim da ga ima tudi sedaj, ker je sedaj bolj bogat in se šteje za prvega bogatina za grofom Hohenwartom, ki ima v naši sosesčini graščino:

Gospod urednik! ušesa si bodeva tudi morala nategniti, ker g. Mršnik veliko pripoveduje, a malo pove. Ko sem nedavno potoval po onem kraji mimo gostilne njegove, ustavil me je, kakor je njegova navada, s sladkimi besedami, naj plačam pol litra „močkaca“, ali kako je že rekel. Ne dam si dvakrat reči, usedem se k mizi pod kostanj, on mi prinese vina, potem pa začne razlagati vsakovrstne stvari. Prvo je bilo to, da bode kmalu volitev za županski prestol. On da bi prav pridno županil, ko bi ga izvolili. Spodobilo bi se pa tudi, da bi ga izvolili. Koliko ljudij ohrani s tem, da jim daje koruzo „na upanje“. Čeravno jim včasih kaj pripiše (tega seveda ni rekel), bi ga vender morali voliti.

Dalje mi je pravil, da je dober človek, da ga imajo dekile rade, on pa dekile tudi, potem se je hudoval na sosedne mlinarje, ki ga premalo časte, omenil pa tudi svojega strahu, ko je preteklo zimo dobil pretilno pismo da bode ubit.

Naposled sem še izvedel, kako so prišli svetniki na njegovo streho. Sv. Jožefa dobil je od gosp. župnika z zvijačo. Obetal je, da bode zgradil kapelico. „Sedaj ko svetnika imam, ga pa jaz denem, kamor hočem,“ pristavil je, smehljaje se.

„Sv. Kurenta s harmoniko prinesli so mi neki občani za koruzo. Mislili so ga sežgati in s pepelom zdraviti druge svetnike. Druga dva svetnika naredil mu je mizar. Jednega krstili so za sv. Mihaela, dasiravno mu ni prav nič podoben, ker ima rog, kakor popotni cunjarji. Zadnji svetnik pa še nema imena. Pridite g. urednik da ga krstiva. Če boste Vi kumovali, pogodila bodeva gotovo pravo ime. Pri tej priliki dobili boste polna ušesa, a tudi kaj za svojo torbo. Zdravstvujte!

Iz Ričetvaroša. Kako da je naše mesto k temu imenu prišlo, je v črno temo zavito. Ne ve se, ali so v času napada Kruci našemu tedanjemu graščaku ričet kuhali ali pa leta 1848. naši Madjarom; kratko povedano Ričetvaroš ni sramotilno ime, dasiravno nič častnega ne znači in gotovo so mu ga pridejali tujci ali s svojim dovtipom ali pa s svojim ravnanjem, kakor nam sedanjest v polni meri kaže, ker po celi slovenski zemlji se toliko ričeta ne skuha kot tukaj.

Jednemu možu tukaj je ta jed posebno priljubljena in on je tudi strokovnjak v kuhanji, ker tamkaj, kjer je nekdanj bil, moral je mnogo ričeta skuhati. Njegov recept v najnovjšem času je: Vzemi več števil „Slov. Nar.“ in „Brusa“, pomešaj jih dobro, prideni nekaj zvijače, krivih trditvev, ter kuhaj pri tihem ognji; ko bo to vrelo, pridaj še dobrega jezika in poslušnih ušes in ričet je gotov. Davno hotel je pa mož poseben ričet pripraviti, pa ni imel potrebnih rečij k temu in ker ve da „iz nič bo nič“, si je vso pripravo zmislil. Sam pa še takega ričeta kuhati ni, zato je naprosil svojega zavetnika, da mu pomaga, kar je ta tudi z veseljem storil. Dolgo sta ga kuhala, a si nesta upala s kuhanim na svetlo, dokler v zboru ni bilo večine. Tedaj pa je gospod vzdignil svoje mogočno pokrivalo (klobuk) in izpod njega privlekel ričet, katerega je nekdo po zasluženji osolil. Dober ni bil kajti onj, kateremu je bil namenjen, dobil je „rigo“.

Sr . . nom hotela sta ta gospoda posebno vróč ričet skuhati, a naglo je vrel in je torej vskipel. Občno mnenje je bilo, da jim ga več kuhala ne bodeta in v resnici je jeden „strike“ napravil, a drugi ne, ker komaj se mu je ta ponesrečil, že prične z drugim. Zato si je pa najel dva kuharja. Jeden kuha po dnevi, drugi peče po noči, a ričet mora slab biti — dasiravno se po navodu znanega mojstra dela — ker se večini naših ljudij durí (gabi). Nekateri pravijo, da bo potem boljši, ko ga bo okrogli kuhar popoprál, a drevce v klobasici je tudi kuhano in pečeno, pa še pes zanj ne mara.

Za Ob . . ne pripravljál je ta mož posebno dober ričet pa s pridavki ni zadel, radi tega se mu je ponesrečil in sedaj jim preseda.

Tudi „Trig . . nom“ ga je kuhál, a prijel se je vročega lonca in se osmodil.

Dopisniku „Slov. Nar.“ kuhál ga je na prižnici in govorilo se je, da ni bil tečen, ker ga ni na pravo mesto postavil.

Se je li torej čuditi, da mu je dosti te kuhe ostalo. Sedaj jo pogreva in pošilja v Gradec, Dunaj itd., a nihče ne mara zanj in boji se že sam, da se mu bode spridila.

Samo z jednim ričetom je bil srečen, ta je bil posebno dišeč in krstil ga je „erklärungs“. Mož, kateremu ga je bil pripravil, je zelo teknil.

Povejte mi sedaj, kje se še toliko ričeta skuha?

1. Tuji greh.

Peter: „Veš mi povedati, Pavel, kdo ima v naši fari največji tuji greh?“

Pavel: „Kdo vendar?“

Blaž: „Naš župnik.“

Pavel: „Zakaj pa?“

Peter: „No zato, ker so Lukežu obljubili, da mu bo cela fara hvaležna, ako bo ljudi k podpisom nagovarjal. On hodi sedaj z umazano poilo okolu in na vse mogoče lažnjive načine, — katere so mu gotovo oni v glavo zabili, — podpise lovi.“

Pavel: „To je vendar Lukežev greh!“

Peter: „Kaj še, župnikov je, ker so ga oni v greh nagovarjali. O Lukeži moramo reči: Bog daj n pamet.“

2. Kdo naj plača?

Nek zidar pogodil je po cerkvenem predstojništvu popraviljanje farovžja. Ko je pogojeno delo zvršil, prosi ga župnik, naj še steno na hlevu popravi.

Zidar: „Kdo bo pa to plačal?“

Župnik: „Popravite, popravite — to vam bo Bog plačal.“

Zidar: „Veste kaj, gospod župnik, plačajte mi vi, Bog naj potem vam plača, ker vas bolje pozna, nego mene.“

Telegrami „Brusu“:

Kranj. Učiteljsko društvo za kranjski šolski okraj izvolilo je pri glavnej skupščini dne 14. avgusta vse odsotne prave ude svojimi častnimi člani. Diplome uroče se jim dne 2. oktobra dopoldne ob desetih v mestni dvorani.

Gomilsko 16. avgusta. Dvanajst težko obloženih voz se je ravnokar pripeljalo k nam. Vozijo namreč z Vranskega „zasluge“. Župan naš ves potrj, ker ne vé, kam bi jih shranil.

Gomilsko v Savinjski dolini 16. avgusta. Slavni naš občinski odbor danes jednoglasno sklenil, da na občinske stroške sezida velikansko poslopje za dostojno shrambo vseh velikih zaslug, zaradi katerih je bil okrajni sodnik Trtnik izvoljen častnim občanom.

Navdušenost za to podjetje splošna.

Cerknica: Česar nismo pričakovali, to se je zgodilo. Premeščen je naš jako priljubljeni gospod kapelan Krek. Česar pa smo za trdno pričakovali, to se pa ni zgodilo. Kapelan Kljun še ostane. Uzvišena beseda še ni meso postala, ali pa se je snedla. Nam se pač godi, kakor v znanem pregovoru: „Ta boljše gre, ta slabo pa ostane.“

Rateče na Gorenjskem: Nemčurski izlet k nam in k Belopeškim jezerom bil je skrajno jalov. K jezerom gomazelo je celih deset oseb. Za zloglasno „Südmark“ bile so tudi slabe kupčije. Iz Belepeči neso dobili niti jednega člana iz Tržiča pa samo tri, a še ti neso domačini, ampak privandranci iz „rajha“. Dolenjske železnice konduktêrji, alias člani „Carniolae“ ujeli so zvečer par prav divjih opic. To je bil tega dneva glavni uspeh.

Poslednji izpit pri knezoškofu.

Dva bogoslovca prišla sta k knezoškofu neke nemške vladikovine na poslednji izpit. Jeden bil je prebrisanec glave, drugi topoglavec.

Prebrisanec vnide prvi h knezoškofu v sobo. Škof dal mu je uprašanje: „Brate v Kristu! Misli si, da ti pade mej blagoslovljenjem vina muha v kelih. Kaj bodeš ukrenil?“

Bogoslovec odgovori: „Knežja milost! Jaz bodem muho z blagoslovljenima prstoma iz vina vzel, jo previdno izsrkal, potem pa na plamenu blagoslovljene sveče sežgal.“

„Dobro, brate v Kristu, ti si jo dobro pogodil, ti si vreden služabnik Gospodov!“ pravi na to škof.

„Nesem še“, odvrne bogoslovec, „toda pod vašim vodstvom in z vašo milostjo obetam, da hočem to postati.“

Knezoškof na to bogoslovcu namigne in poslednji odide. Bogoslovec topoglavec je pa mej tem pred vratmi poslušal knezoškofova uprašanja in svojega tovariša odgovore. Tudi je poslednjega posebej še uprašal ob izpitu, kaj in kako je odgovarjal. Izvedel je vse na drobno ter šel potem pred škofa, ki mu da uprašanje:

„Brate v Kristu! Misli si, da opravljaš sveto opravilo na polji, na improviziranem altari. Baš po blagoslovljeni prihrope kozel, ti prekucne altar in vsebina keliha izlije se na kozla. Kaj bodeš ukrenil?“

„Knežja milost! odgovori bogoslovec, jaz bodem kozla z blagoslovljenima prstoma dvignil, ga previdno izsrkal, potem pa na plamenu blagoslovljene sveče sežgal.“

„Ti si osel!“ vsklikne škof.

„Nesem še“, odvrne bogoslovec, „toda pod vašim vodstvom in z vašo milostjo obetam, da hočem to postati.“

Išče se

mož, ki bi imel potrebnih lastnostij za častnega občana slavne občine Gomilske. Prednost se bo dajala onemu, ki dokaže:

- 1.) da je odpadnik našega naroda;
- 2.) da vselej in povsod zaničuje materni svoj slovenski jezik;
- 3.) da vstrajno nasprotuje narodnim našim težnjam;
- 4.) da z blatom ometuje narodne kroge;
- 5.) da v sili govori moderno „kranjsko špraho“.

Otroški humor.

Zelo vroče je bilo. Pri obedu bil je govor o kopanji — in mati reče jednemu sinu:

„Glej, da se kmalu plavati naučiš, drugi že vsi znajo!“

Ivan pa odgovori: „Saj že znam. Včeraj sem tako plaval, da sem imel vsa kolena krvava.“

Razpis.

Občina Gomilsko razpisuje nagrado 1000 cekinov izumitelju najboljšega drobnogleda, s kojim bi občani mogli videti zasluge svojega najnovejšega častnega občana za njih občino.

Ponudbe, pisane v „permojduševski slovenščini“ imajo iz lahko umljivih uzrokov prednost. Vsprejema pa jih

župan

Cuk-Ala-bej.

Hlebce.

(Nekoliko statistike).

Vas Hlebce šteje 23 hiš in skoro ravno toliko hlevov in čez 60 svinjakov. Slaba polovica posestnikov so „gruntarji“, ostali so ali „polgruntarji“ ali pa kajžarji. Hiše so zidane ali pa lesene; krite so s slamo, jedna novejših, čujte, s ploščicami, jedna z opeko in jeden hlev na prvi strani s slamo, na drugi z deskami. Skozi celo vas teče majhen potok, ki do sedaj še nima imena in se kar naravnost imenuje „v o d á“. Ta potok gasi žejo večini prebivalcev in nima posebno dobre vode: mnogo grdobij se baje v tej vodi očisti in mnogo nesnag uniči in — mnogo žeje utolaži koristna vode je oblast

Prebivalcev v Hlebcah je nekaj čez 100. Vsi so Slovenci ali pa, kar še rajši slišijo, Gorenjci. Vaščani kažejo znake višje omike. Tako se nahaja na jedni hiši deska s čisto nemškimi napisom. Imena moška so prav navadna: ta Janezaste, ta Johanaste, ta Francetaste, ta Tonaste, itd.; ravno tako ženska: ta Johanasta, ta Micaasta, ta Francasta, itd. No, navadno rabijo hišno ime; rodbinskega gotovo vsi ne vedo. Habent sua fata . . .

Vas ima večkrat več ljudi, kakor jih more preživiti; zato se morajo nekateri kot delavna bitja v druge kraje izvažati. Jeden izmej teh nesrečnežev ali pa srečnežev biva sedaj celo na Sedmograškem. No, to pa še ni daleč, saj je še „pod našim cesarjem.“ K temu eksportu štejejo tudi svojega študenta, jedinega od pamtiveka, katerega nabrušeni jezički starih ženic hočejo usiliti v „lemenat“. On pa je zvit. Nobenemu ne pove, kam pojde v jeseni, da, še celo sam — ne ve.

Posebna vaška znamenitost je „šterna“, do katere pa imajo samo štiri hiše pravico. Druga znamenitost je vaški mlaj, katerega skoro vsako peto leto — lustrum — vaški fantje v bližnjem gozdu — pouzmajo. Tretja znamenitost je slavna deska, ki nosi vaško in okrajno ime. Poslednja znamenitost je križ ob raztrganem plotu, ki nadomestuje cerkev ali pa kapelico ali pa oboje skupaj. Tudi šole ni v vasi. Iz lahko umljivega uzroka nimajo Hlebčani niti župnika niti učitelja niti učiteljice. Iz tega pa ne smemo sklepati, da bi bili Hlebčani neizobraženi ali celo zabiti. Ravno nasprotno, oni so zelo duhoviti. To se uvidi iz tega, da jim niti hišno, niti krstno — da ne govorim o rodbinskem — ime ne zadostuje; oni si dajejo še posebna imena, katera zovejo „priketelni“, alias psovke, in ki pripravljajo dobrim občanom mnogo jeze. Taka imena so sledeča: Posirjenec, Vol, Lajtmesar, Ant, Golida in druga. To so proizvodi zelo bujne fantazije.

Vaščani so pobožni in nrauni. Tako neka stara ženica ne upa sestri v vlak, ker meni, da ga hudobci vlečejo. Vendar nraunost Hlebčanov ali pa Hlebčank ne ovira, da bi se včasih število prebivalcev za kakega brezočetnega vaščana ne pomnožilo in da bi se včasih ponoči v vasi ne tulilo in plotovi ne lomili. (Dalje sledi.)

Luna, ali solnce?

Dva Dunajčana prekrokala sta celo noč v podzemeljski gostilni. Ko sta se zjutraj domov zibala, reče prvi Dunajčan:

No luna nama vender še sveti!

Drugi Dunajčan odvrne: To ni luna, to je solnce, dragi moj!“

Prvi Dunajčan ugovarja, drugi se protivi in oba se prepirata, dokler ne naletita na mimoidočega človeka, ki je bil slučajno Madjar. Tega uprašata: Ali je na nebu luna ali solnce?“

Madjar jima odgovori: „Ne zamerita, jaz nesem tu doma, sem ravnokar došel, torej sam ne vem, je li to luna, ali solnce.“

Rešitev zabavne naloge v 15. številki „Brusovi“:

1.) OKNO — 2.) ZVON

Prav so jo rešili gg.: Šimon Wutt, davkarski pristav v Šmariji pri Jelšah, Ivan Fatur na Rakeku, „Planinski postopači“, deloma J. Žilih.

Listnica uredništva:

Gospod Alojz P. v Zagorji na Notranjskem: Pogovor mej Tonico Pekovo in njeno prijateljico Mico ni napačen, a stvar je tako lokalna, da bi širšega občinstva gotovo ne zanimala.

Gosp. J. N. ubi ibi: Jadikovanje, da smo reven narod, v vsakem slučaju ni umestno. Tako n. pr. najdete v knjižici: „Die Mission im hl. Lande“ izkaz, v katerem zavzema škofija Ljubljanska jako odlično mesto. Po v oti letnih doneskov vrste se škofije avstrijske tako: Olomuc 1856 gld. 96 kr., Dunaj 1708 gld. 87¼ kr., St. Pölten 1410 gld., Trident 1300 gld., Brno 1100 gld., Ljubljana 1025 gld. 22 kr. Druge škofije izkazane so z mnogo manjšimi, deloma neznatnimi vsotami. So li te vsote dokazi naše imovitosti ali ka-li, prepuščamo Vaši razsodnosti.

Slika Kinspielerjeva

v veliki obliki

krasno izdelana dobiva se po 50 kr. v

„NARODNI TISKARNI“.

Krasno izdelana

podoba Levstikova

v veliki obliki, v dveh barvah na karton tiskana, dobiva se v

„Narodni Tiskarni“

po 30 kr., po pošti po 35 kr.